

Határ Győző tükörszobája

Ismerek egy szobát, pedig csak fényképen láttam. Ez a szoba a *Hongriuscule*-ban van, a ház meg London azon negyedében, Wimbledonban, ahol a szobák ilyenek szoktak lenni. Fényesek, előkelők, műkincsekkel: stílbutorral, képző- és iparművészeti alkotásokkal díszítettek.

De az általam sokszor megcsodált szobának más híressége is van – a tulajdonosa. Egy Einstein-frizurás, lekonyuló bajszú magyar író, aki itt álmodta meg életművének nagy részét; innen, a tükörfalak riasztó simogatásából merészkedett föl a Világútra, akárcsak zseniális hőse, Golghelóghi; itt mondta hangszalagra, felesége segítségével, mesetragédiáját, verseit, drámakölteményének részleteit; itt lett kiátkozott magyar író, esszéista és filozófus. Ebben a gazdag környezetben vált szegénné, olyannyira, hogy teste szinte már eldeformálódott – „fejlábúak vagyunk – csak mint aki az eszén jár” –; innnen küldözgette barátainak aranszínű borítós könyveit: a szerelmi bestsellerekkel vetekedő regénytrilógiát, az *Anibelt*, *Pepito* és *Pepita* szenvedélyes, a „szerelem ördögtövisével” jelölt életkalandját, valamint filozófiai elmékedéseinek, világmagyarázatainak, bölcséleti „haszontalanságainak” opuszait: az *Intra Murost*, az *Özön közönyt*, s a három kötetes *Szélhárját*. S nem utolsó sorban a kilenc estére tervezett drámát, a magyar irodalomban máig egyedül álló *Golghelóghit*.

A tükörszobában egy szent örült él.

Írómasináinak rabságában, a betű bűvöletében. Egy szent garabonciás, aki azért hagyta el első szerelmét, a zenét, s vált hűtlenné a másodikhoz is, az építészethez, hogy egyetlen szerelmének, az írásnak hódolhasson.

Álmodott magának jólétet, álmodott magának nyugalmat, álmodott magának hazát; költészetté tette egész életét, hogy bölcs derűvel elmondhassa: *későn-érkező – korán-ólálkodó* volt. „szélhárfák vagyunk a dombtetőn / az gondolódik bennünk, ami gondolódik / felcsendülünk, ha a felszél belénkkap s messze-csengőn kicsendülünk, ha leszáll a szélcsend: sunyi erőszakkal vullatjuk a kivallathatatlant.”

Határ Győző hét évtizede – álom az Álomban. Sokkal idősebb ez az ördögi suhanc, mint hinnénk. Ezer éve bolyong Golghelóghijával a Világúton, s mert író, van annyira naiv, hogy gondolhassa: egyszer majd megérkezik a magyar irodalomba is.

Addig pedig csak lógassa lábát a tengerbe, világcsavargóként mássza továbbra is a hegyeket és tűzhányókat! S otthon, tükörfalú szobájában állja pillantását annak a szörnyetegnek, aki ugyan kételkedik a Teremtőben, de szépséges álmaival akarva-akaratlan közelebb jut hozzá. Vullatja a kivallathatatlant.

Szokolczay Lajos